

کنوانسیون حقوق اشخاص دارای معلولیت

مصوب مجمع عمومی سازمان ملل متحد

13 دسمبر 2006 میلادی

مقدمه

دولت‌های عضو کنوانسیون حاضر،

الف) با یادآوری اصول اعلام شده در منشور سازمان ملل متحد که منزلت و ارزش ذاتی و حقوق برابر و لاینفک همه‌ی اعضای خانواده‌ی بشری را به عنوان بنیان آزادی، عدالت و صلح در جهان به رسمیت می‌شناسد،

ب) با شناسایی این که سازمان ملل در اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر و میثاق‌های بین‌المللی حقوق بشر اعلام و موافقت نموده است که همگان بدون هر گونه تمایزی، از تمامی حقوق و آزادی‌های مندرج در اسناد مذکور، برخوردار می‌باشند،

پ) با تأکید مجدد بر جهان شمولی، عدم انفکاک، وابستگی متقابل و ارتباط میان تمامی حقوق بشر و آزادی‌های بنیادین و نیاز افراد دارای معلولیت به بهره‌مندی کامل از آن‌ها بدون تبعیض،

ت) با یادآوری میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، کنوانسیون بین‌المللی حذف تمامی اشکال تبعیض نژادی، کنوانسیون رفع کلیه‌ی اشکال تبعیض نسبت به زنان، کنوانسیون منع شکنجه و سایر مجازات‌ها یا رفتارهای تحقیرآمیز غیر انسانی و ظالمانه، کنوانسیون حقوق کودک و کنوانسیون بین‌المللی حمایت از حقوق تمامی کارگران مهاجر و اعضای خانواده‌های آنان،

ث) با اذعان به این که معلولیت مفهومی تحول‌پذیر بوده، این که معلولیت منتج از تعامل افراد دارای معلولیت با موانع و نگرش‌های محیطی است که مانع مشارکت برابر، کامل و مؤثر آنان در جامعه، می‌گردد،

ج) با اذعان به اهمیت اصول، رهنمودها و خط‌مشی مندرج در برنامه‌ی عمل جهانی در مورد افراد دارای معلولیت و در قواعد معیاری در خصوص یکسان‌سازی فرصت‌ها برای افراد دارای معلولیت در تأثیرگذاری بر ارتقاء، طرح‌ریزی و ارزیابی سیاست‌ها، برنامه‌ها و اقدامات در سطوح ملی، منطقه‌یی و بین‌المللی به منظور آنکه فرصت‌ها برای افراد دارای معلولیت بیشتر یکسان گردد،

- (چ) با تأکید بر اهمیت تعمیم دهی موضوع معلولیت به عنوان جزء جدایی ناپذیر راهبردهای مرتبط با توسعه‌ی پایدار،
- (ح) با اذعان به این که تبعیض علیه هر فرد بر مبنای معلولیت تخطی از منزلت و ارزش ذاتی هر فرد انسانی است،
- (خ) با اذعان بیشتر بر تنوع بین افراد دارای معلولیت،
- (د) با اذعان به نیاز و ارتقاء حمایت از حقوق بشری تمامی افراد دارای معلولیت شامل کسانی که نیازمند حمایت شدیدتری می باشند،
- (ذ) با نگرانی از این که علی رغم وجود اینگونه اسناد و تعهدات، افراد دارای معلولیت کماکان با موانعی در مشارکت شان به عنوان عضو برابر جامعه، همچنین نقض حقوق بشری آنان در تمامی نقاط جهان مواجه می باشند،
- (ر) با اذعان بر اهمیت همکاری های بین المللی برای بهبود شرایط زندگی افراد دارای معلولیت در تمامی کشورها بویژه در کشورهای در حال توسعه،
- (ز) با اذعان به مشارکت های ارزشمند بالفعل و بالقوه‌ی افراد دارای معلولیت در مورد رفاه کلی و تنوع جوامع شان و اینکه ارتقاء بهرمندی کامل افراد دارای معلولیت از حقوق بشر و آزادی های بنیادین و اینکه مشارکت کامل افراد دارای معلولیت منتج به گسترش حس تعلق و پیشرفت های مهم در توسعه‌ی اقتصادی، اجتماعی و انسانی جامعه و فقر زدایی می گردد،
- (ژ) با اذعان به این که برای افراد دارای معلولیت، استقلال فردی و عدم وابستگی از جمله آزادی انتخاب، مهم می باشد،
- (س) با در نظر گرفتن این که افراد دارای معلولیت بایستی این فرصت را داشته باشند که فعالانه در روند تصمیم گیری ها در مورد سیاست ها و برنامه ها از جمله مواردی که مستقیماً به خود آن ها مربوط می شوند، سهیم باشند،
- (ش) با ابراز نگرانی از وضعیت دشوار افراد دارای معلولیت که دچار چند نوع یا اشکال تشدید یافته‌ی تبعیض بر مبنای نژاد، رنگ، جنسیت، زبان، مذهب، عقاید سیاسی یا دیگر عقاید، و یا با منشاء ملی، قومی، بومی و یا اجتماعی، سطح دارایی، تولد، سن و یا سایر خصوصیات با آنان مواجه می گردند،
- (ص) با اذعان به این که زنان و دختران دارای معلولیت غالباً در معرض خطر بیشتری هم در درون و هم در بیرون خانه می باشند و مورد خشونت، آسیب، یا سوء استفاده، غفلت، یا برخوردهای ناآگاهانه، و رفتار ناشایست و یا استثمار واقع می گردند،

ض) با اذعان به این که کودکان دارای معلولیت بایستی به صورت کامل از حقوق بشر و آزادی‌های بنیادین بر مبنای برابری با سایر کودکان برخوردار گردند، با یادآوری تعهدات دولت‌های عضو در برابر کنوانسیون حقوق کودک،

ط) با تأکید بر گنجاندن دیدگاه‌های جنسیتی در تمامی تلاش‌ها در جهت ارتقاء بهرمندی کامل از حقوق بشر و آزادی‌های بنیادین، توسط افراد دارای معلولیت،

ظ) با تأکید بر این حقیقت که اکثر افراد دارای معلولیت در شرایط فقرانه‌ی زندگی می‌نمایند و در این ارتباط، نیاز اساسی برای بررسی پیامد منفی فقر بر افراد دارای معلولیت را تصدیق می‌نماید،

ع) با در نظر داشتن این که شرایط صلح و امنیت بر مبنای احترام کامل برای اهداف و اصول مندرج در منشور ملل متحد و رعایت اسناد حقوق بشری نافذ، جهت حمایت کامل از افراد دارای معلولیت بویژه در منازعات مسلحانه و اشغال بیگانگان ضروری می‌باشد،
غ) اذعان به اهمیت دسترسی به محیط فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، فیزیکی، به صحت، آموزش و به اطلاعات و ارتباطات در جهت توانمند ساختن افراد دارای معلولیت در بهرمندی کامل از تمامی حقوق بشر و آزادی‌های بنیادین،

ف) وقوف به این که فرد در برابر سایر افراد و جامعه‌ی که به آن تعلق دارد، دارای وظایفی می‌باشد، مسؤولیت دارند تا در جهت ارتقاء و رعایت حقوق رسمیت شناخته شده در منشور حقوق بشر تلاش نمایند،

ق) با اعتقاد به این که خانواده، واحد بنیادین و طبیعی در جامعه است و از حمایت جامعه و دولت برخوردار می‌باشد و این که به منظور آنکه خانواده‌ها در جهت مشارکت برای بهرمندی کامل و یکسان ویژه‌ی افراد دارای معلولیت توانمند گردند، بایستی افراد دارای معلولیت و اعضای خانوادگی آن‌ها از حمایت‌ها و مساعدت‌های لازم برخوردار گردند،
ک) با اعتقاد به این که کنوانسیون‌های جامع و کامل بین‌المللی، در جهت ارتقاء و حمایت از حقوق افراد دارای معلولیت، سهم عمده‌ی در جبران کمبودهای شگرف اجتماعی افراد دارای معلولیت و ارتقاء مشارکت آن‌ها در عرصه‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و مدنی با فرصت‌های برابر در کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته ایفاء می‌نماید، به شرح زیر توافق نموده اند:

ماده‌ی اول

هدف

هدف کنوانسیون حاضر، ارتقاء، حمایت و تضمین بهرمندي برابر و کامل افراد داراي معلولیت از کلیه حقوق بشر و آزادي هاي بنيادین و ارتقاء احترام نسبت به منزلت ذاتي آن ها مي باشد.

افراد داراي معلولیت شامل کسانی مي شوند که داراي عارضه درازمدت فیزیکی، ذهنی، فکری و یا حسی مي باشند که در تعامل با موانع گوناگون امکان دارد مشارکت کامل و مؤثر آنان در شرایط برابر با دیگران در جامعه متوقف گردد.

ماده ي دوم

تعاریف

در کنوانسیون حاضر اصطلاحات زیر چنین معنی مي گردد:

"ارتباطات" شامل زبان، نمایش متن، خط بریل، ارتباطات حسی، چاپ درشت، روش های چند رسانه ای قابل دسترس و همچنین روش ها و اشکال ارتباطی کتبی، شفاهی، زبان ساده، انسان خوان و روش های تقویت کننده و جایگزین، شیوه ها و اشکال ارتباطی شامل فناوری اطلاعات و ارتباطات قابل دسترس مي گردد

"زبان" شامل زبان های گفتاری و اشاره ای و سایر اشکال زبان های غیر کلامی مي گردد "تبعیض بر پایه ی معلولیت" به معنای هرگونه تمایز، حذف و یا محدودیت بر پایه ی معلولیت است که هدف و تأثیر آن ناتوانی و یا نفي شناسایی، بهرمندي یا اعمال کلیه حقوق بشر و آزادي هاي بنيادین بر مبنای برابر با دیگران در زمینه های مدنی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و یا هر زمینه ی دیگری مي باشد. همچنین در برگیرنده ی تمامی اشکال تبعیض از جمله نفي انطباق منطقی نیز مي گردد.

"انطباق منطقی (Reasonable Accomodation)" به معنای تطابقات ایجاد تغییرات مقتضی و ضروری است و نه تحمیل فشار به صورت نامتناسب در موقع خاص تا بهرمندي و اعمال کلیه حقوق بشر و آزادي هاي بنيادین، توسط افراد داراي معلولیت در شرایط برابر با دیگران را تضمین نماید.

"طراحی جهانی (Universal Design) به معنای طراحی تولیدات، محیط ها، برنامه ها و خدماتی است که تا سرحد امکان، برای تمامی افراد، بدون نیاز به تطبیق یا طراحی ویژه قابل استفاده باشد. نباید تهیه ی وسایل امدادی که برای گروه های خاصی از افراد داراي معلولیت ضرورت است از طراحی جهانی حذف گردد.

ماده ي سوم

اصول عمومی

اصول کنوانسیون حاضر عبارتند از:

(الف) احترام به منزلت ذاتی، خود مختاری فردی شامل آزادی انتخاب و استقلال افراد.

(ب) عدم تبعیض.

(پ) مشارکت کامل و مؤثر و ورود در جامعه.

(ت) احترام به تفاوت‌ها و پذیرش افراد دارای معلولیت به عنوان بخشی از تنوع انسانی و

بشری.

(ث) برابری فرصت‌ها.

(ج) دسترسی.

(چ) برابری بین زن و مرد.

(ح) احترام به ظرفیت‌های قابل تحول کودکان دارای معلولیت و احترام به حقوق کودکان

دارای معلولیت در جهت حفظ هویت شان.

ماده‌ی چهارم

تعهدات کلی

1_ دولت‌های عضو متعهد می‌گردند که تحقق کلیه‌ی حقوق بشر و آزادی‌های بنیادین برای تمامی افراد دارای معلولیت را بدون هر گونه تبعیض بر مبنای معلولیت تضمین نموده، ارتقاء دهند. بدین منظور، دولت‌های عضو متعهد می‌گردند:

(الف) تمامی تدابیر قانونی، اداری و سایر تدابیر را در جهت اجرای حقوق به رسمیت شناخته شده در کنوانسیون حاضر را اتخاذ نمایند.

(ب) تمامی تدابیر مقتضی از جمله قانونگذاری، به منظور تغییر و یا الغای قوانین موجود، مقررات، آداب و رسوم و اعمالی که موجب ایجاد تبعیض علیه افراد دارای معلولیت می‌شود را اتخاذ نمایند.

(پ) حمایت و ارتقاء حقوق بشری افراد دارای معلولیت را در تمامی سیاست‌ها و برنامه‌ها مد نظر قرار دهند.

(ت) از اعمال هر گونه اقدام و یا روشی که مغایر با کنوانسیون حاضر می‌باشد، خودداری شود و اطمینان حاصل گردد که مقامات و نهادهای دولتی مطابق کنوانسیون حاضر عمل می‌نمایند.

(ث) تمامی تدابیر لازم را جهت حذف تبعیض مبتنی بر معلولیت توسط هر فرد، سازمان یا تشکیلات شخصی بکار گیرد.

ج) تحقیق و توسعه‌ی کالاها، خدمات، تجهیزات و کالاهای منطبق با طراحی جهانی مطابق با اصل دوم کنوانسیون حاضر را انجام داده، یا ارتقاء بخشد. به نوعی که نیازمند کمترین سازگاری و هزینه در تامین نیازهای ویژه‌ی افراد دارای معلولیت باشد، دسترسی و بهرمندي از آنان را ارتقاء بخشیده و طراحی جهانی را در توسعه‌ی استانداردها و دستورالعمل‌ها ارتقاء بخشد.

چ) تحقیق و توسعه را به منظور میسر سازی و استفاده از تکنالوژی جدید از جمله تکنالوژی‌های معلوماتی و ارتباطات و تکنالوژی کمک به تردد و وسایل کمکی مناسب برای افراد دارای معلولیت را با قبول اولویت به توان خرید افراد دارای معلولیت، انجام و ارتقاء دهند.

ح) اطلاعات قابل دسترس در مورد کمک‌های ترددي، وسایل و فناوری‌های کمکی از جمله فناوری‌های نوین و سایر اشکال امدادي، خدمات و امکانات حمایتی را برای افراد دارای معلولیت، تأمین نماید.

خ) آموزش کارکنان و متخصصان را که با افراد دارای معلولیت در زمینه‌ی اجرای حقوق به رسمیت شناخته شده در این کنوانسیون کار می‌نمایند ارتقاء بخشند تا به اشخاص دارای معلولیت خدمات و کمک‌های تضمین شده توسط حقوق مذکور رسانده شود.

2_ هر يك از دولت‌های عضو با توجه به حقوق فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی متعهد می‌گردد، تدابیر لازم را با بالاترین حد منابع موجود شان در چارچوب همکاری‌های بین‌المللی، با نیت حصول تصاعدي تحقق کامل حقوق مذکور بدون پیش‌داوری نسبت به تعهدات مندرج در کنوانسیون حاضر که بلافاصله بر اساس حقوق بین‌الملل قابل‌اجراء می‌باشند، اتخاذ نماید.

3_ در جهت اجرای کنوانسیون حاضر در توسعه و اجرای سیاست‌ها و قوانین و سایر روندهای تصمیم‌گیری مربوط به افراد دارای معلولیت، دولت‌های عضو از نزدیک با افراد دارای معلولیت از جمله کودکان دارای معلولیت از طریق سازمان‌هایی که نمایندگی آن‌ها را به عهده دارند مشورت نموده و آن‌ها را به طور فعال به کار گیرند.

هیچ‌مطلبی در کنوانسیون حاضر بر مفادی که موجب تحقق حقوق افراد دارای معلولیت در قانون دولت عضو و یا حقوق بین‌الملل که در آن کشور اجراء می‌گردد، تأثیری نخواهد داشت. هیچگونه محدودیت و یا فسخی در مورد حقوق بشر و آزادی‌های بنیادینی که توسط دولت عضو به رسمیت شناخته شده و یا موجود می‌باشد نسبت به کنوانسیون حاضر، به موجب قانون، کنوانسیون‌ها، مقررات یا رسوم به بهانه‌ی اینکه کنوانسیون حاضر آن دسته از

حقوق و آزادي ها را به رسميت نمي شناسد و يا آنها را با درجهي اهميت كمتر به رسميت مي شناسد، اعمال نمي گردد.

مفاد کنوانسيون حاضر به تمامي مناطق دولت هاي فدرال بدون هيچگونه محدوديت و استثنائي گسترش مي يابد.

ماده ي پنجم

برابري و عدم تبعيض

1_ دولت هاي عضو، تمامي افراد را در برابر قانون مساوي دانسته و بدون هيچگونه تبعيضي از حمايت برابر و منافع برابر قانوني برخوردار مي باشند.

2_ دولت هاي عضو تمامي تبعيضات منبعت از معلوليت را ممنوع نموده و حمايت حقيقي مؤثر و مساوي را براي افراد داراي معلوليت در برابر تبعيض در تمام زمينه ها، تضمين مي نمايد.

3_ به منظور ارتقاء برابري و رفع تبعيض، دولت هاي عضو، اقدامات مناسبي را جهت تضمين انطباق منطقي اتخاذ مي نمايند.

4_ تدابير ويژه يي که براي تسريع يا دستيابي به برابري عملي افراد داراي معلوليت ضروري است، بر اساس کنوانسيون حاضر تبعيض تلقي نمي گردد.

ماده ي ششم

زنان داراي معلوليت

1_ دولت هاي عضو اذعان مي دارند که زنان و دختران داراي معلوليت دچار تبعيضات چندگانه مي باشند و در اين ارتباط تدابير را جهت تضمين بهرمندي برابر و کامل آنها از تمامي حقوق بشر و آزادي هاي بنيادين اتخاذ مي نمايند.

2_ دولت هاي عضو تمامي تدابير مناسب را جهت تضمين توسعه ي کامل، پيشرفت و توانمند سازي زنان به منظور تضمين برخورداري آنان از بهرمندي و اعمال حقوق بشر و آزادي هاي بنيادين مندرج در کنوانسيون حاضر اتخاذ مي نمايند.

ماده ي هفتم

کودکان داراي معلوليت

1_ دولت هاي عضو تدابير لازم را جهت اطمينان از اين که کودکان داراي معلوليت از تمامي حقوق بشر و آزادي هاي بنيادين بر مبناي برابر با ساير کودکان بهرمنند مي باشند، اتخاذ مي نمايند.

2_ در تمامی اقدامات مربوط به کودکان دارای معلولیت، عالی ترین منافع کودک در اولویت نخست می باشد.

3_ دولت های عضو تضمین می نمایند که کودکان دارای معلولیت از حق بیان آزادانه ی نظرات خود در تمامی اموری تأثیر گذار بر آنها برخوردار می باشند، نظرات آنها بر اساس سن و بلوغ و بر مبنای برابر با سایر کودکان از سنجش مناسب برخوردار می گردد و در تحقق حقوق آنها کمک های متناسب با سن و نوع معلولیت شان ارائه می گردد.

ماده ی هشتم

آگاه سازی

1_ دولت های عضو متعهد می گردند تدابیر فوری، مؤثر و مناسب را اتخاذ نمایند:
الف) افزایش آگاهی در تمامی جامعه از جمله در سطح خانواده در مورد افراد دارای معلولیت ارتقاء داده و احترام و منزلت افراد دارای معلولیت را پرورش دهند.

ب) با اقدامات کلیشه یی، متعصبانه و مضر مرتبط با افراد دارای معلولیت از جمله آن دسته از مواردی که بر مبنای جنسیت و سن می باشد در تمامی حوزه های زندگی مبارزه نمایند.
پ) آگاهی در مورد ظرفیت ها و مشارکت افراد دارای معلولیت را ارتقاء بخشند.

2_ تدابیر نیل به این هدف عبارتند از:

الف) ابتکار و تداوم جریان آگاه سازی عمومی مؤثر، طراحی شده جهت:
اول: تقویت پذیرش حقوق افراد دارای معلولیت.

دوم: ارتقاء ذهنیت ها و تعبیر های مثبت و آگاهی های اجتماعی بیشتر نسبت به افراد دارای معلولیت.

سوم: ارتقاء شناسایی مهارت ها، شایستگی ها و توانایی های افراد دارای معلولیت و مشارکت آنها در محیط کار و بازار کار.

ب) پرورش نگرش احترام به افراد دارای معلولیت در تمامی سطوح نظام آموزشی از جمله در تمامی کودکان از سنین آغازین.

پ) ترغیب تمامی ارگان های رسانه یی جهت به تصویر کشاندن افراد دارای معلولیت به روشی که سازگار با اهداف کنوانسیون حاضر باشد.

ت) ارتقاء برنامه های آموزشی آگاه سازی مرتبط با افراد دارای معلولیت و حقوق افراد دارای معلولیت.

ماده ی نهم

دسترسی

1_ برای توانا سازی افراد دارای معلولیت جهت مستقل زندگی نمودن و مشارکت کامل در تمامی عرصه های زندگی، دولت های عضو تدابیر مناسبی را جهت تضمین دسترسی افراد دارای معلولیت بر مبنای برابر با دیگران به محیط فیزیکی، حمل و نقل، اطلاعات و ارتباطات از جمله سیستم و فناوری اطلاعات و ارتباطات و سایر تسهیلات و خدمات ارائه و یا فراهم گردیده جهت عموم در مناطق شهری و روستایی اتخاذ می نمایند. تدابیر مذکور که در برگیرنده تشخیص و رفع موانع و مشکلات در دسترسی می باشد، در برگیرنده موارد زیر از جمله:

(الف) ساختمان ها، جاده ها، حمل و نقل و سایر تسهیلات درون و برون سقفی شامل مدارس، خانه ها، تسهیلات طبی و محیط کار.

(ب) اطلاعات، ارتباطات و سایر خدمات شامل خدمات الکترونیکی و خدمات اضطراری.

2_ دولت های عضو همچنین تدابیر مناسبی را به منظور ذیل اتخاذ می نمایند:

(الف) توسعه، اعلام و نظارت بر اجرای حداقل معیارها و خط مشی های مربوط به دسترسی به تسهیلات و خدمات آزاد و ارائه شده برای عموم.

(ب) تضمین این که مؤسسات خصوصی ارائه کننده تسهیلات و خدمات آزاد جهت عموم، تمامی جنبه های دسترسی افراد دارای معلولیت را مد نظر قرار می دهند.

(پ) جهت مرتبمان با موضوع دسترسی افراد دارای معلولیت، آموزش تدارک ببینند.

(ت) در ساختمان ها و سایر تسهیلات ارائه شده برای عموم، علایمی به خط بریل و سایر اشکال به سهولت قابل فهم و خواندن ارائه نمایند.

(ث) انواع کمک های حضوری و متوسط از جمله راهنماها، قرائت گر و مترجمان حرفه ای زبان اشاره را جهت تسهیل در دسترسی به ساختمان ها و سایر تسهیلات ارائه و یا فراهم گردیده جهت عموم ارائه نمایند.

(ج) سایر اشکال مناسب یاری و کمک از افراد دارای معلولیت، جهت اطمینان از دسترسی آنها به اطلاعات را ارتقاء بخشند.

(چ) دسترسی افراد دارای معلولیت به سیستم و فناوری جدید اطلاعات و ارتباطات از جمله اینترنت را ارتقاء بخشند.

(ح) طراحی، توسعه، تولید و توزیع سیستم ها و فناوری های اطلاعات و ارتباطات قابل دسترس در مراحل آغازین به منظور آنکه این نظام ها و فناوری ها با کمترین هزینه قابل دسترس گردد، را ارتقاء بخشند.

ماده ی دهم

حق حیات

دولت‌های عضو مجدداً تأیید می‌نمایند که هر انسانی از حق ذاتی حیات برخوردار است و تمامی تدابیر لازم را برای تضمین بهرمندی مؤثر توسط افراد دارای معلولیت بر مبنای برابر با دیگران، اتخاذ می‌نمایند.

ماده‌ی یازدهم

وضعیت‌های مخاطره‌آمیز و فوریت‌های انسانی

دولت‌های عضو می‌بایست برابر با تعهدات آنان در چارچوب حقوق بین‌الملل از جمله حقوق بشر دوستانه‌ی بین‌المللی و حقوق بشر بین‌المللی، تمامی تدابیر لازم را جهت اطمینان از حمایت و ایمنی شخصی افراد دارای معلولیت در شرایط مخاطره‌آمیزی شامل وضعیت مناقشات مسلحانه، فوریت‌های انسانی و وقوع آفت‌های طبیعی اتخاذ می‌نمایند.

ماده‌ی دوازدهم

شناسایی برابر در پیشگاه قانون

- 1_ دولت‌های عضو مجدداً تأیید می‌نمایند که افراد دارای معلولیت از حق شناسایی در هرکجا، به عنوان افراد در پیشگاه قانون، برخوردار می‌باشند.
- 2_ دولت‌های عضو بر این اعتقادند که افراد دارای معلولیت از ظرفیت قانونی بر مبنای برابر با دیگران در تمامی جنبه‌های زندگی برخوردار می‌باشند.
- 3_ دولت‌های عضو، تمامی تدابیر مناسب جهت دسترسی افراد دارای معلولیت به حمایت‌هایی که ممکن است آن‌ها در اعمال ظرفیت‌های قانونی‌شان بدان نیاز داشته باشند، اتخاذ می‌نمایند.
- 4_ دولت‌های عضو اطمینان حاصل می‌نمایند تمامی تدابییری که مرتبط با اعمال ظرفیت‌های قانونی می‌باشد، برای ارائه‌ی حفاظت‌های مناسب و مؤثر بر اساس حقوق بشر بین‌المللی که جهت جلوگیری از سوءاستفاده می‌باشد، اتخاذ می‌نمایند. چنین حفاظت‌ها تضمین می‌نمایند که تدابیر مرتبط با اعمال ظرفیت‌های قانونی، حقوق، اراده و رجحان فرد را محترم شمرده، عاری از تضاد منافع و تأثیرات بی‌مورد بوده، منطبق و متناسب با شرایط فرد، در کوتاه‌ترین زمان ممکن به اجرا در آورده می‌شود و منوط به بازنگری منظم توسط رکن قضایی یا مسؤولان بی‌طرف، مستقل و با صلاحیت می‌باشد. این حفاظت‌ها می‌بایست با مراتبی که اینگونه تدابیر، منافع و حقوق افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهند، متناسب باشند.
- 5_ براساس مفاد این ماده، دولت‌های عضو، تمامی تدابیر مؤثر و مناسب را جهت اطمینان از حقوق برابر افراد دارای معلولیت برای تملک و یا میراث بردن دارایی، کنترل امور مالی خود

و دسترسی برابر به وام‌های بانکی، رهن‌ها و سایر اشکال اعتبارات مالی اتخاذ می‌نمایند، و تضمین می‌نمایند که افراد دارای معلولیت به طور خودسرانه از دارایی‌شان محروم نمی‌گردند.

ماده سیزدهم

دسترسی به عدالت

1_ دولت‌های عضو دسترسی مؤثر افراد دارای معلولیت به عدالت بر مبنای برابر با دیگران از جمله از طریق انطباق مناسب با سن، به منظور تسهیل نقش مؤثر آنان به عنوان حضور یابنده‌ی مستقیم و غیر مستقیم مانند شهود در کلیه‌ی امور عدلی و قضایی برای رسیدگی‌های حقوقی شامل بازجویی و تحقیق و مراحل اولیه‌ی رسیدگی را تضمین می‌نمایند.

2_ به منظور کمک در تضمین دسترسی مؤثر به عدالت برای افراد دارای معلولیت، دولت‌های عضو، آموزش مناسب برای افرادی که در حوزه‌ی اجرای عدالت از جمله پلیس و کارکنان زندان‌ها کار می‌نمایند را ارتقاء می‌بخشند.

ماده‌ی چهاردهم

آزادی و امنیت شخصی

دولت‌های عضو اطمینان حاصل می‌نمایند که افراد دارای معلولیت بر مبنای برابر با دیگران: (الف) از حق آزادی و امنیت فردی برخوردار هستند.

(ب) به طور خودسرانه و یا غیر قانونی از حق خود محروم نگردیده‌اند، و این که هر گونه محرومیت از آزادی منطبق بر قانون می‌باشد، و این که وجود معلولیت به هیچ وجه محرومیت از آزادی را توجیه نمی‌نماید.

2_ دولت‌های عضو اطمینان حاصل می‌نمایند، در صورتی که افراد دارای معلولیت از آزادی در طی هر روندی محروم گردیده باشند، آن‌ها بر مبنای برابر با دیگران از ضمانت منطبق بر حقوق بشر بین‌المللی برخوردار می‌باشند و با آن‌ها در راستای اهداف و اصول این کنوانسیون شامل مفاد انطباق منطقی رفتار می‌گردد.

ماده‌ی پانزدهم

آزادی از شکنجه یا مجازات یا رفتار ظالمانه، غیر انسانی یا تحقیر آمیز

1_ احادی مستوجب شکنجه یا مجازات یا رفتار ظالمانه، غیر انسانی و تحقیر آمیز نمی‌باشد. بویژه احادی بدون رضایت آزادانه، تحت آزمایشات علمی یا طبی واقع نمی‌گردد.

2_ دولت‌های عضو تمامی تدابیر قانونی، اداری، قضایی مؤثر و یا دیگر تدابیر را در مورد افراد دارای معلولیت بر پایه‌ی برابر با دیگران اتخاذ می‌نمایند تا از قرار گرفتن آنان در معرض شکنجه یا رفتار تحقیر آمیز یا غیر انسانی یا ظالمانه یا مجازات ممانعت ورزند.

ماده‌ی شانزدهم

آزادی از استثمار، خشونت و آزار و اذیت

- 1_ دولت‌های عضو، تمامی تدابیر قانونی، اداری، اجتماعی و آموزشی مناسب و یا سایر تدابیر را جهت حمایت از افراد دارای معلولیت در درون و بیرون از خانه از تمامی اشکال استثمار، خشونت و آزار و اذیت شامل جنبه‌های مبتنی بر جنسیت را اتخاذ می‌نمایند.
- 2_ دولت‌های عضو همچنین تدابیر مناسبی را جهت جلوگیری از تمامی اشکال استثمار، خشونت و آزار و اذیت با تضمین مواردی از جمله اشکال مناسب کمک‌های حساس جنسیتی و سنی و حمایت از افراد دارای معلولیت و خانواده‌ها و مراقبان آنها از جمله از طریق ارائه‌ی اطلاعات و آموزش در مورد چگونگی پرهیز، شناسایی و گزارش در مورد نمونه‌هایی از استثمار، خشونت و آزار و اذیت اتخاذ می‌نمایند. دولت‌های عضو تضمین می‌نمایند که خدمات حمایتی نسبت به سن، جنسیت و معلولیت از حساسیت برخوردارند.
- 3_ به منظور جلوگیری از وقوع تمامی اشکال استثمار، خشونت و آزار و اذیت، دولت‌های عضو اطمینان حاصل می‌نمایند که تمامی تسهیلات و برنامه‌های طراحی شده برای خدمت به افراد دارای معلولیت به طور مؤثر توسط مقامات مستقل نظارت می‌گردد.
- 4_ دولت‌های عضو تمامی تدابیر مناسب از جمله ارائه‌ی خدمات حمایتی جهت ارتقاء فیزیکی، شناختی، بهبود روانی، توانبخشی و پیوستن مجدد اجتماعی در مورد افراد دارای معلولیت که به نوعی قربانی استثمار، خشونت یا آزار و اذیت گردیده‌اند، را اتخاذ می‌نمایند.
- 5_ دولت‌های عضو، قوانین و سیاست‌های مؤثر شامل قوانین و سیاست‌های متمرکز بر زنان و کودکان را به منظور تضمین این که مواردی از استثمار، خشونت و آزار و اذیت نسبت به افراد دارای معلولیت شناسایی، رسیدگی شده و در موقع مقتضی مورد پیگرد قرار گیرد، اتخاذ می‌نمایند.

ماده‌ی هفدهم

حمایت از سلامت فرد

هر فرد دارای معلولیت از حق احترام به سلامت جسمانی و روحی بر مبنای برابر با سایرین برخوردار می‌باشد.

ماده‌ی هجدهم

آزادی تردد و تابعیت

1_ دولت‌های عضو حقوق افراد دارای معلولیت در مورد آزادی تردد، آزادی انتخاب محل اقامت و تابعیت بر مبنای برابر با دیگران را به رسمیت می‌شناسند، از جمله تضمین این که افراد دارای معلولیت :

(الف) داشتن حق اخذ و تغییر تابعیت و این که از تابعیت خود به طور خود سرانه یا به دلیل معلولیت محروم نمی‌گردند.

(ب) عدم محرومیت به دلیل معلولیت از توانایی اخذ، کسب و استفاده از اسناد تابعیت شان و یا سایر اسناد هویت یا به کارگیری روندهای مرتبط نظیر روند مهاجرت که ممکن است نیازمند تسهیل در اعمال حق آزادی تردد باشد.

(پ) آزاد می‌باشند تا هر کشوری شامل کشور خودشان را ترک نمایند.

(ت) به طور خود سرانه و یا به دلیل معلولیت از حق ورود به کشورشان محروم نمی‌گردند.

2_ کودکان دارای معلولیت بلافاصله پس از ولادت ثبت گردیده و از زمان ولادت دارای حق برخورداری از نام، حق اخذ تابعیت و تا آنجایی که ممکن است از حق شناخت و مراقبت توسط والدین برخوردار می‌گردند.

ماده‌ی نوزدهم

زندگی مستقل و حضور در جامعه

دولت‌های عضو این کنوانسیون حقوق برابر را جهت تمامی افراد دارای معلولیت در مورد زندگی در جامعه با شرایط برابر نسبت به سایرین به رسمیت می‌شناسند و تدابیر مناسب و مؤثر جهت تسهیل در بهرمندی کامل افراد دارای معلولیت از این حق و حضور و مشارکت کامل آن‌ها در جامعه را اتخاذ می‌نمایند از جمله تضمین این که:

(الف) افراد دارای معلولیت دارای این فرصت می‌باشند که مکان اقامت خود و محل و افرادی که می‌خواهند با آن‌ها زندگی نمایند را بر مبنای برابر با دیگران برگزینند و مجبور به زندگی در شرایط زیستی مقیدی نیستند.

(ب) افراد دارای معلولیت دارای دسترسی به خدمات حمایتی خانگی، مسکونی، و سایر خدمات حمایتی اجتماعی شامل مساعدت‌های شخصی ضروری برای حمایت از زندگی و شمولیت در جامعه و پرهیز از انزوا یا جدایی از اجتماع می‌باشند.

(ج) خدمات و تسهیلات اجتماعی که برای عموم مردم فراهم می‌گردد برای افراد دارای معلولیت نیز بر مبنای برابر مهیا بوده و پاسخگویی نیازهایشان باشد.

ماده ي 20

تحرك شخصي

این

دولت های عضو، جهت اطمینان از تحرك شخصي افراد داراي معلولیت با بالاترین استقلال ممکن تدابیر مؤثري را اتخاذ می نمایند، شامل:

(الف) تسهیل تحرك شخصي افراد داراي معلولیت به شیوه و در زمان مورد نظرشان و با هزینه متناسب؛

(ب) تسهیل دسترسی افراد داراي معلولیت به کمک ها، وسایل، فناوری های کمکی، و انواع مساعدت های حضوري و واسطه‌يي از جمله فراهم بودن آنان با هزینه متناسب.

(پ) ارائه آموزش در مورد مهارت های حرکتی به افراد داراي معلولیت و به کارکنان متخصصی که با افراد داراي معلولیت کار می نمایند.

(ت) ترغیب نهادهایی که کمک ها، وسایل و فناوری های کمکی حرکتی را تولید می نمایند در جهت مد نظر قرار دادن تمامی جنبه های حرکتی افراد داراي معلولیت.

ماده ي 21

آزادی بیان و عقیده و دسترسی به اطلاعات

دولت های عضو، تمامی تدابیر مناسب را جهت تضمین این که افراد داراي معلولیت می توانند حق آزادي بیان، عقیده، از جمله آزادی تجسس، دریافت و سهم شدن در اطلاعات و عقاید را بر مبنای برابر با سایرین و از طریق تمامی اشکال ارتباطاتی به انتخاب خودشان، و بر مبنای تعریف بعمل آمده در ماده ي 2 کنوانسیون حاضر اعمال نمایند، اتخاذ می نمایند از جمله:

(الف) ارائه اطلاعات در نظر گرفته شده برای عموم مردم به افراد داراي معلولیت در اشکال و فناوری های قابل دسترس و متناسب با انواع معلولیت، بموقع و بدون هزینه اضافی.

(ب) پذیرش و تسهیل استفاده از زبان اشاره، بریل، روش های ارتباطاتی تقویت شده و جایگزین و سایر شیوه ها، روش ها و اشکال ارتباطی قابل دسترس افراد داراي معلولیت به انتخاب خودشان در تعاملات رسمی.

(پ) ملزم ساختن نهادهای خصوصی که ارائه کننده خدمات به عموم مردم از جمله از طریق اینترنت می باشند جهت ارائه اطلاعات و خدمات در اشکال مفید و قابل دسترس برای افراد داراي معلولیت.

ت) ترغیب رسانه های همگانی شامل ارائه کنندگان اطلاعات از طریق اینترنت جهت قابل دسترس نمودن خدمات خود برای افراد دارای معلولیت.

ث) شناسایی و ترویج استفاده از زبان های اشاره.

ماده ي 22

احترام به حریم خصوصی

هیچ فرد دارای معلولیتی صرف نظر از مکان اقامت یا زندگی، مشمول دخالت های خودسرانه یا غیر قانونی در امور شخصی خود، خانواده، خانه، مکاتبات یا سایر اشکال ارتباطاتی یا حمله‌ی غیر قانونی به شخصیت و اعتبارش نمی‌گردد. افراد دارای معلولیت از حق حمایت قانونی از چنین مداخلات یا حملاتی برخوردار می‌باشند.

دولت های عضو، حریم اطلاعات شخصی، صحتی و توانبخشی افراد دارای معلولیت را بر مبنای برابر با سایرین مورد حمایت قرار می‌دهند.

ماده ي 23

احترام به خانه و خانواده

1_ دولت های عضو، برای رفع تبعیض نسبت به افراد دارای معلولیت در تمامی موارد مرتبط با ازدواج، خانواده، وظایف والدین و روابط مربوطه بر مبنای برابر با سایرین تدابیر مؤثر و مناسبی اتخاذ می‌نمایند، به منظور تضمین این که:

الف) حقوق تمامی افراد دارای معلولیت رت که به سن ازدواج رسیده‌اند، جهت ازدواج و تشکیل خانواده بر مبنای رضایت کامل و آزادانه‌ی همسران متقاضی به رسمیت می‌شناسند.

ب) حقوق افراد دارای معلولیت، جهت اتخاذ تصمیم به طور آزادانه و مسؤولانه در مورد تعداد و فواصل تولد کودکان آن‌ها و برخورداری از دسترسی به اطلاعات متناسب با سن، آموزش، تشکیل خانواده و باروری به رسمیت شناخته شده و وسایل ضروری جهت اعمال حقوق مذکور تأمین می‌گردد.

ج) افراد دارای معلولیت، از جمله کودکان، باروری خود را بر مبنای برابر با سایرین حفظ می‌نمایند.

2_ دولت های عضو حقوق و مسؤولیت های افراد دارای معلولیت را با در نظر گرفتن قیومت، سرپرستی، مسؤولیت، فرزندخواندگی و یا سایر رسوم مشابه که اینگونه مفاهیم در قوانین ملی وجود دارد، در تمامی موارد عالی ترین منافع کودک حائز اولویت می‌باشد. دولت های عضو کمک های مناسبی را جهت افراد دارای معلولیت در اجرای مسؤولیت های مرتبط با تربیت کودکان آن‌ها ارائه می‌نمایند.

3_ دولت های عضو اطمینان حاصل می نمایند که کودکان دارای معلولیت در ارتباط با زندگی خانوادگی از حقوق برابر برخوردارند. دولت های عضو با هدف تحقق حقوق مذکور و جلوگیری از اختفاء، ترك، غفلت و تفكیک کودکان دارای معلولیت، تعهد می نمایند تا اطلاعات، خدمات و حمایت های اولیه و جامع به کودکان دارای معلولیت و خانواده‌ی آنها ارائه نمایند.

4_ دولت ها عضو اطمینان حاصل می نمایند که كودك از والدین خود بر خلاف اراده‌ی وی جدا نگردد مگر زمانی که مقامات صالحه منوط به رسیدگی قضایی تصمیم می‌گیرند که بر اساس قوانین و آیین های مربوطه چنین جدایی جهت عالی ترین منافع كودك ضروری می باشد. به هیچ وجه كودك از والدین خود بر مبنای معلولیت كودك و یا یکی و یا والدین هر دو جدا نمی گردد.

5_ دولت های عضو، آنجا که والدین قادر نمی باشند از كودك دارای معلولیت شان مراقبت نمایند، متعهد می گردند هر گونه تلاشی را جهت ارائه‌ی مراقبت های جایگزین در یک خانواده‌ی بزرگتر و در صورت ناتوانی، در درون جامعه طبق شرایط خانوادگی بعمل آورند.

ماده‌ی 24

آموزش

1. دولت های عضو، حق آموزش را برای افراد دارای معلولیت به رسمیت می‌شناسند. با هدف تحقق این حق، بدون تبعیض و بر مبنای فرصت برابر، دولت های عضو نظام آموزشی فراگیری را در تمامی سطوح و به صورت آموزش مادام‌العمر تضمین می نمایند، با هدف:

(الف) توسعه‌ی کامل توانایی‌ها انسانی و حس منزلت و خود ارزشی و تحکیم احترام به حقوق بشر، آزادی های بنیادین و تنوع انسانی.

(ب) توسعه‌ی شخصیت، استعداد و خلاقیت توأم با توانایی های جسمی و ذهنی افراد دارای معلولیت در جهت نهایت توانمندی هایشان.

(پ) توانمند ساختن افراد دارای معلولیت جهت مشارکت مؤثر آنان در جامعه‌ی آزاد.

2. در تحقق این حق، دولت های عضو تضمین می نمایند که:

(الف) افراد دارای معلولیت از نظام آموزش همگانی بر مبنای معلولیت مستثنا نمی‌گردند، به همین منوال کودکان دارای معلولیت از آموزش اجباری رایگان ابتدایی و یا متوسطه بر مبنای معلولیت مستثنا نمی‌گردند.

ب) افراد دارای معلولیت می توانند به آموزش ابتدایی و متوسطه‌ی رایگان، با کیفیت، و فراگیر بر مبنای برابر با سایرین در جوامعی که در آن زندگی می نمایند، دسترسی داشته باشند.

پ) انطباق منطقی در مورد نیاز های فردی ارائه می گردد.

ت) افراد دارای معلولیت حمایت لازم در حوزه‌ی نظام آموزش همگانی را به منظور تسهیل در آموزش مؤثر آن‌ها دریافت می نمایند.

ث) تدابیر حمایتی فردی مؤثر در محیط‌هایی ارائه می گردد که حداکثر توسعه‌ی اجتماعی و اقتصادی متناسب با اهداف حضور کامل را سبب گردد.

3_ دولت های عضو، افراد دارای معلولیت را قادر می سازند که مهارت های توسعه‌ی اجتماعی و زندگی جهت تسهیل در مشارکت کامل و برابر آن‌ها در امر آموزش را به عنوان اعضای جامعه فرا گیرند. بدین منظور دولت های عضو تدابیر مناسبی را اتخاذ می نمایند، از جمله:

الف) تسهیل آموزش خط بریل و خط های جایگزین، شیوه های تقویتی و جایگزین، روش‌ها و قالب های ارتباطاتی و مهارت‌های ترددی و جهت یابی، و تسهیل حمایت و راهنمایی همسان.

ب) تسهیل در یادگیری زبان اشاره و ارتقاء هویت زبانی جامعه ناشنوایان.

پ) اطمینان حاصل گردد که آموزش افراد بویژه کودکانی که نابینا و ناشنوا هستند به مناسب ترین زبان‌ها، شیوه‌ها و روش‌های ارتباطاتی برای افراد و در محیط‌هایی که توسعه‌ی اجتماعی و آکادمیک را به بالاترین میزان افزایش می دهد، ارائه می گردد.

4_ به منظور یاری در تضمین تحقق این حق، دولت های عضو تدابیر مناسبی را در استخدام معلمان، از جمله معلمان دارای معلولیت که از شایستگی در زبان اشاره‌ی و یا خط بریل برخوردارند، اتخاذ می نمایند و افراد حرفه‌یی و کارکنانی که در تمامی سطوح آموزشی کار می کنند را آموزش دهند. چنین آموزش‌هایی بایستی آگاهی از معلولیت و استفاده از شیوه های جایگزین و تقویتی و روش‌ها و قالب های ارتباطاتی، تکنیک های آموزشی و مواد مورد نیاز جهت حمایت از افراد دارای معلولیت را در بر گیرد.

5_ دولت‌هایی عضو بایستی از این که افراد دارای معلولیت قادر هستند از آموزش های تحصیلات عالی، آموزش های فنی و حرفه‌یی، آموزش ویژه‌ی بزرگسالان و آموزش های مادام العمر بدون تبعیض و بر مبنای برابر با سایرین دسترسی می یابند، اطمینان حاصل نمایند. بدین منظور، دولت‌های عضو، ارایه‌ی انطباق منطقی برای افراد دارای معلولیت را تضمین می نمایند.

ماده ي 25

صحت

دولت های عضو، برای افراد دارای معلولیت، حق برخورداری از بالاترین معیارهای نائل شدنی از صحت را بدون تبعیض بر مبنای معلولیت، به رسمیت می شناسند. دولت های عضو تمامی تدابیر مناسب را برای اطمینان از دسترسی افراد دارای معلولیت به خدمات صحتی که دارای حساسیت های جنسیتی می باشند، از جمله توانبخشی مرتبط با صحت را اتخاذ می نمایند. بویژه این که دولت های عضو بایستی:

الف) برای افراد دارای معلولیت همان حد، کیفیت و معیارهای رایگان و قابل پرداخت در مورد مراقبت ها و برنامه های صحتی را که برای سایرین ارائه می گردد از جمله در زمینه صحت جنسی و باروری و برنامه های صحت عمومی مبتنی بر جمعیت، فراهم نمایند.

ب) خدمات بهداشتی مورد نیاز برای افراد دارای معلولیت بویژه بواسطه معلولیت آنها از جمله شناسایی و اقدام زودهنگام، و خدمات طراحی گردیده برای به حداقل رساندن و جلوگیری از ناتوانایی های بیشتر از جمله در میان کودکان و افراد سالخورده در زمان مقتضی ارائه گردد.

پ) اینگونه خدمات صحتی، در صورت امکان در نزدیکترین محل به جوامع آنها از جمله مناطق روستایی ارائه گردد.

ت) کارمندان صحتی حرفه‌ای، ارائه‌ی مراقبت را با همان کیفیت که برای سایرین، برای افراد دارای معلولیت از طریق آموزش و ترویج معیارهای اخلاقی برای مراقبت های صحتی فردی و عمومی از جمله بر مبنای رضایت آگاهانه و آزادانه نظیر ارتقاء آگاهی حقوق بشری، منزلت، استقلال و احتیاجات افراد دارای معلولیت ضروری بدانند.

ث) تبعیض علیه افراد دارای معلولیت را در مفاد بیمه‌ی درمانی و بیمه‌ی عمر که اگر اینگونه بیمه‌ها در قانون ملی مجاز شناخته شده باشد ممنوع قرار داده، این خدمات را به طور عادلانه و منطقی ارائه نمایند.

ج) از اباورزی تبعیض آمیز مراقبت های صحتی، خدمات صحتی یا غذا و مایعات بر مبنای معلولیت جلوگیری نمایند.

ماده ي 26

توانبخشی و بازپروری

دولت های عضو جهت توانمند ساختن افراد دارای معلولیت، تدابیر مناسب و مؤثری را از جمله از طریق حمایت از هم‌تایان خود به منظور کسب و حفظ حداکثر استقلال، تمامی توانایی

فنی و حرفه‌یی، جسمی، ذهنی و اجتماعی و شمولیت و مشارکت کامل در تمامی جنبه‌های زندگی اتخاذ می‌نمایند. بدین منظور، دولت‌های عضو برنامه‌ها و خدمات جامع توانبخشی و توانایی را بویژه در حوزه صحت، استخدام، آموزش و خدمات اجتماعی سامان داده، تحکیم نموده یا تدوam می‌بخشند، بگونه‌یی که اینگونه برنامه‌ها و خدمات :

الف) تا سرحد امکان از مراحل اولیه و بر مبنای ارزیابی چند جانبه نیازها و توانایی‌های فردی آغاز نمایند.

ب) مشارکت و حضور در اجتماع را حمایت نموده، تمامی جنبه‌های جامعه داوطلبانه بوده و در دسترس افراد دارای معلولیت قرار گیرد و تا سرحد امکان به اجتماعات آنان از جمله مناطق روستایی نزدیک باشند.

2_ دولت‌های عضو، توسعه، تکوین و استمرار آموزش افراد حرفه‌یی و کارکنانی را که با خدمات توانبخشی و بازتوانی کار می‌کنند ارتقاء بخشند.

3_ دولت‌های عضو، دسترسی، دانش و استفاده از وسایل و فنآوری‌های امدادی طراحی گردیده برای افراد دارای معلولیت را همان گونه که به توانبخشی و بازپروری مرتبط می‌گردند، ارتقاء بخشند.

ماده 27

کار و استخدام

1_ دولت‌های عضو، حق افراد دارای معلولیت را جهت کار کردن بر مبنای برابر با سایرین برسمیت می‌شناسند؛ و این شامل حق برخورداری از فرصت امرار معاش از طریق انتخاب آزادانه یا مقبول کارکردن در بازار کار و محیط کاری می‌گردد که برای افراد دارای معلولیت باز، فراگیر و قابل دسترس باشد. دولت‌های عضو، تحقق حق کار را از طریق اقدامات مناسب از جمله از طریق قانونگذاری برای آن دسته از افرادی که در دوران اشتغال دچار معلولیت می‌گردند صیانت نموده، ارتقاء می‌بخشند، از جمله:

الف) تبعیض بر مبنای معلولیت را با توجه به تمامی موارد مرتبط با تمامی اشکال استخدام، از جمله شرایط جذب، استخدام و اشتغال، تداوم اشتغال، پیشبرد حرفه‌یی و شرایط کاری صحی و ایمنی را ممنوع سازند.

ب) حقوق افراد دارای معلولیت را بر مبنای برابر با سایرین و شرایط کاری مناسب و عادلانه شامل فرصت‌های برابر و دستمزد برابر برای کارهای دارای ارزش، شرایط کاری صحی و ایمنی برابر از جمله محافظت از آزار و اذیت و فریادرسی از آلام مورد حمایت قرار دهند.

پ) اطمینان حاصل گردد که افراد دارای معلولیت قادر می باشند حقوق اتحادیه‌ی تجاری و کارگری خود را بر مبنای برابر با سایرین اعمال نمایند.

ت) افراد دارای معلولیت را قادر سازند تا دسترسی مؤثر و مستمری به برنامه های عمومی آشنایی فنی و حرفه‌یی، خدمات کاریابی و آموزش‌های حرفه‌یی و مستمر داشته باشند.

ث) فرصت‌های شغلی و پیشرفت‌های حرفه‌یی افراد دارای معلولیت را در بازار کار ارتقا داده، همچنین در یافتن، کسب، حفظ و بازگشت به اشتغال آنان را یاری نمایند.

ج) فرصت‌های مربوط به خود اشتغالی، کارآفرینی، توسعه‌ی تعاونی‌ها و خودپیشه‌گی را ارتقاء دهند.

چ) افراد دارای معلولیت را در بخش دولتی استخدام نمایند.

ح) استخدام افراد دارای معلولیت در بخش خصوصی را از طریق تدابیر و به کارگیری سیاست‌های مناسب که می تواند در برگزیده‌ی برنامه‌های اقدامی ترجیحی، تشویقی و سایر تدابیر گردد ارتقاء دهند.

خ) اطمینان حاصل گردد در مورد افراد دارای معلولیت، انطباق منطقی در محیط کاری ارائه می گردد.

د) کسب تجربه‌ی افراد دارای معلولیت را در بازار کار آزاد ارتقا دهند.

ذ) توانبخشی حرفه‌یی و تخصصی، ابقاء شغل و برنامه‌های بازگشت به کار را برای افراد دارای معلولیت، ارتقاء بخشند.

2_ دولت‌های عضو اطمینان حاصل می نمایند، افراد دارای معلولیت به بردگی و بندگی گمارده نمی شوند و بر مبنای برابر با سایرین در برابر کار به اجبار و اکراه مورد حمایت واقع می گردند.

ماده‌ی 28

معیارهای کافی برای زندگی و حمایت‌های اجتماعی

1_ دولت‌های عضو، حق افراد دارای معلولیت را در مورد معیارهای کافی برای زندگی آنها و خانواده‌هایشان شامل، غذا، پوشاک و مسکن مکفی، و تداوم بهبود شرایط زندگی به رسمیت می‌شناخته، اقدامات مناسبی را جهت پاسداری از این حق و ارتقای تحقق آن، بدون تبعیض بر مبنای معلولیت، اتخاذ می نمایند.

2_ دولت‌های عضو، حق افراد دارای معلولیت را در مورد حمایت‌های اجتماعی و بهره‌مندی از این حق بدون تبعیض بر مبنای معلولیت به رسمیت می‌شناسند، و اقدامات مناسبی را برای پاسداری از این حق و ارتقاء تحقق آن اتخاذ می‌نمایند، از جمله تدابیر:

الف) اطمینان حاصل نمایند ، افراد دارای معلولیت از دسترسی برابر به خدمات تهیهی آب صحی برخوردارند ، و دسترسی به خدمات و وسایل مناسب و قابل پرداخت و سایر کمک های مربوط به نیازهای مرتبط با معلولیت را تضمین نمایند.

ب) دسترسی افراد دارای معلولیت بویژه زنان و دختران دارای معلولیت و افراد سالخورده دارای معلولیت را به برنامه های اجتماعی حمایتی و برنامه های فقر زدایی تضمین نمایند.

پ) دسترسی افراد دارای معلولیت و خانواده های آنها را که در شرایط تنگدستی بسر می برند به کمک های دولتی مربوط به هزینه های مرتبط با معلولیت، از جمله مهلت های مراقبتی، کمک های مالی، مشاوره و آموزش های کافی تضمین نمایند.

ت) دسترسی افراد دارای معلولیت را به برنامه های عمومی اسکان تضمین نمایند.

ث) دسترسی برابر افراد دارای معلولیت را به برنامه ها و مزایای بازنشستگی تضمین نماید.

ماده 29

مشارکت در زندگی سیاسی و عمومی

دولت های عضو برای افراد دارای معلولیت، حقوق سیاسی و فرصت هایی را جهت بهره مندی آنان بر مبنای برابر با سایرین ، تضمین نموده، متعهد می گردند که:

الف) تضمین نمایند، افراد دارای معلولیت می توانند به طور مؤثر و کامل در زندگی سیاسی و عمومی بر مبنای برابر با سایرین، مستقیماً یا از طریق نمایندگانی که آزادانه برگزیده اند از جمله حق و فرصت افراد دارای معلولیت جهت رأی دادن و برگزیده شدن ، مشارکت نمایند ، از جمله توسط:

اول: تضمین نمایند که روند تسهیلات و منابع رای گیری مناسب، قابل دسترس و سهولت قابل فهم و بهره گیری می باشند.

دوم: از حق افراد دارای معلولیت جهت رأی دادن به طور مخفی و بدون هراس در انتخابات و فراندوم های عمومی، نامزدی در انتخابات، مدیریت مؤثر اداری و ایفای تمامی وظایف عمومی در سطوح دولتی حمایت نموده، استفاده از فناوری های جدید و کمکی را در صورت مقتضی تسهیل بخشند و تسهیل در استفاده از فناوری های جدید و کمکی را در صورت مقتضی مورد حمایت قرار دهند؛

سوم: بیان آزادانه ارادهی افراد دارای معلولیت به عنوان رأی دهندگان را تضمین نموده، در این جهت و در جایی که ضروری باشد با درخواست آنان، اجازهی یاری در رأی گیری به فرد مورد انتخاب آنها اعطاء گردد.

ب) به طور فعال محیطی را که افراد دارای معلولیت می‌توانند به طور مؤثر و کامل، بدون تبعیض و بر مبنای برابر با سایرین، در چارچوب امور عمومی مشارکت نمایند، ارتقاء بخشند و مشارکت آنان را در امور عمومی ترغیب نمایند، از جمله:

اول: مشارکت در مجمع‌ها و سازمان‌های غیر دولتی مرتبط با حیات سیاسی و عمومی کشور، و در فعالیت‌ها و اداره‌ی احزاب سیاسی.

دوم: شکله‌ی و عضویت سازمان‌های ویژه‌ی افراد دارای معلولیت، جهت معرفی افراد دارای معلولیت در سطوح محلی، منطقه‌ی، ملی و بین‌المللی.

ماده‌ی 30

مشارکت در حیات فرهنگی، تفریح، فراغت و ورزش

1_ دولت‌های عضو، حق افراد دارای معلولیت در جهت مشارکت در زندگی فرهنگی بر مبنای برابر با سایرین را به رسمیت شناخته، تمامی تدابیر مناسب را اتخاذ می‌نمایند جهت اطمینان از این که افراد دارای معلولیت:

الف) از دسترسی به مواد فرهنگی به صورت قابل دسترس برخوردار گردند

ب) از دسترسی به برنامه‌های تلویزیونی، فیلم، تئاتر و سایر فعالیت‌های فرهنگی بصورت قابل دسترس برخوردار گردند.

پ) از دسترسی به اماکن ویژه‌ی اجرای برنامه‌ها یا خدمات فرهنگی نظیر تئاتر، موزیم، سینما، کتابخانه و خدمات سیاحتی برخوردار گردیده، تا سرحد امکان به اماکن تاریخی که از نظر ملی و فرهنگی حائز اهمیت می‌باشند دسترسی داشته باشند.

2. دولت‌های عضو، تدابیر مناسبی را برای توانمند ساختن افراد دارای معلولیت جهت برخوردارگی از فرصت توسعه و بهره‌گیری از توانایی‌های خلاقانه، فکری و هنری آنها نه تنها به واسطه‌ی انتفاع شخصی آنها بلکه جهت اغنای جامعه، اتخاذ می‌نمایند.

3. دولت‌های عضو، تدابیر مناسبی را منطبق بر قوانین بین‌المللی در جهت اطمینان از این که حقوق مالکیت معنوی، مانعی تبعیض آمیز و یا غیر منطقی را در جهت دستیابی افراد دارای معلولیت به مواد فرهنگی ایجاد نمی‌ید، اتخاذ می‌نمایند.

4. افراد دارای معلولیت، بر مبنای برابر با سایرین از حق شناسایی و حمایت از هویت زبانی و فرهنگی مختص به خودشان، شامل زبان اشاره و فرهنگ ناشنوایان برخوردار می‌باشند.

5. دولت‌های عضو، تدابیر مناسبی را با نیت توانمند ساختن افراد دارای معلولیت در جهت مشارکت آنان در فعالیت‌های تفریحی، فراغتی و ورزشی، بر مبنای برابر با دیگران، اتخاذ می‌نمایند:

الف) مشارکت افراد دارای معلولیت را تا سرحد امکان در تمامی سطوح فعالیت های ورزشی ارتقاء و تعمیم دهند.

ب) اطمینان حاصل نمایند که افراد دارای معلولیت، از فرصت سازماندهی، توسعه و مشارکت در ورزشها و فعالیت های تفریحی ویژه معلولان برخوردارند، و بدین منظور، بر مبنای برابر با سایرین، تدارك چارچوب، آموزش و منابع مناسب را ترغیب می نمایند.

پ) اطمینان حاصل نمایند، افراد دارای معلولیت از دسترسی به اماکن ورزشی، تفریحی و سیاحتی برخوردار می باشند.

ت) از دسترسی کودکان دارای معلولیت، برابر با سایر کودکان در مشارکت در بازی، تفریح و فعالیت های ورزشی و فراغتی که شامل فعالیت های درون نظام مکاتب نیز می شود، اطمینان حاصل گردد.

ث) اطمینان حاصل گردد، افراد دارای معلولیت از دسترسی به خدمات آنهایی که در سازماندهی فعالیت های ورزشی، فراغتی، سیاحتی و تفریحی مصروف هستند، برخوردار می باشند.

ماده 31

جمع آوری احصائیه ها و ارقام

1. دولت های عضو متعهد می گردند تا اطلاعات مناسب از جمله ارقام احصائیوی (آماري) و تحقیقی را در جهت قادر ساختن آنها برای طرحریزی و اجرای سیاست ها برای اثر بخشی به کنوانسیون حاضر، جمع آوری نمایند. روند جمع آوری و حفظ این اطلاعات بایستی:

الف) موازین حفاظتی پذیرفته شده حقوق شامل قوانین مربوط به حفظ اطلاعات را در جهت اطمینان از محرمانه بودن آنها و احترام به حریم شخصی افراد دارای معلولیت بپذیرند.

ب) در جهت حمایت از حقوق بشر و آزادی های بنیادین و اصول اخلاقی، در جمع آوری و استفاده از آمار هنجارهای پذیرفته شده بین المللی را بپذیرند.

2. اطلاعات جمع آوری شده بر مبنای این اصل، در صورت مقتضی بایستی به تکمیل ارائه گردد و در جهت کمک به ارزیابی اجرای تعهدات دولت های عضو تحت کنوانسیون حاضر، استفاده گردد و موانعی که افراد دارای معلولیت در اعمال حقوق شان با آنها مواجه می گردند را شناسایی و بررسی نمایند.

3. دولت های عضو، مسؤولیت نشر این گونه اطلاعات را به عهده گرفته، از دسترسی افراد دارای معلولیت و دیگران به آنها، اطمینان حاصل نمایند.

ماده 32

همکاری های بین المللی

1_ دولت های عضو، اهمیت همکاری های بین المللی و ارتقای آن را در حمایت از تلاش های ملی برای تحقق اهداف و مقاصد کنوانسیون حاضر به رسمیت شناخته، تدابیر مناسب و مؤثری را در مشارکت با جامعه مدنی، سازمان های مرتبط منطقه‌ای و بین المللی بویژه سازمان های مربوط به افراد دارای معلولیت، اتخاذ می نمایند. تدابیر مذکور می تواند، از جمله در برگیرنده :

الف) اطمینان از این که همکاری های بین المللی از جمله برنامه های توسعه‌ی بین المللی در برگیرنده و قابل دسترس افراد دارای معلولیت، می باشد؛

ب) ظرفیت سازی را از جمله از طریق تبادل و تقسیم اطلاعات، تجربیات ، برنامه های آموزشی و رویه های مناسب ، تسهیل و تقویت نماید.

پ) همکاری تحقیقی و دسترسی به دانش فنی و علمی را تسهیل نماید.

ت) در صورت مقتضی، از طریق انتقال فناوری ها، کمک های اقتصادی و فنی شامل تسهیل دسترسی به فناوری های کمی و قابل دسترس را تامین نمایند.

2. مفاد این ماده، فاقد هرگونه پیشداوری نسبت به تعهدات هر يك از دولت های عضو در ایفای تعهدات خود تحت کنوانسیون حاضر می باشد.

ماده 33

نظارت و اجرای ملی

1_ دولت های عضو، بر مبنای نظام سازمانی خود، يك یا چند مرجع ملی درون دولتی را برای موضوعات مرتبط با اجرای کنوانسیون حاضر تعیین نموده، توجه کافی در ایجاد و یا تعیین میکانیزم های هماهنگی در درون دولت را به منظور تسهیل در اقدامات مرتبط در بخش های گوناگون و سطوح مختلف مبذول دارند.

2_ دولت های عضو، بر مبنای نظام اداری و حقوقی خودشان، در درون دولت عضو، در صورت مقتضی، چارچوبی از جمله يك و یا چند میکانیزم مستقل را به منظور ارتقاء، حمایت و نظارت بر اجرای کنوانسیون حاضر ایجاد، تعیین، تحکیم یا حفظ می نمایند. آنگاه که چنین ساز و کاری تعیین و یا ایجاد گردد ، دولت های عضو ، اصول مرتبط با نهادهای ملی در مورد حمایت و ارتقای حقوق بشر را مد نظر قرار می دهند.

3_ جامعه‌ی مدنی و بخصوص افراد دارای معلولیت و سازمان هایی که نماینده‌ی آنها می‌اشند در روند نظارتی، به طور کامل بایستی مشارکت و مداخله نمایند.

ماده 34

کمیته حقوق افراد دارای معلولیت

کمیته‌یی در مورد حقوق افراد دارای معلولیت (که از این بعد "کمیته" اطلاق می‌گردد) ایجاد خواهد گردید تا وظایفی را که از این پس ارائه می‌گردد متکفل گردد.

2_ کمیته در زمان اجرایی شدن کنوانسیون حاضر، مرکب از دوازده کارشناس خواهد بود. پس از تصویب یا الحاق شصت دولت دیگر به این کنوانسیون، عضویت در کمیته تا شش عضو افزایش یافته، حداکثر به هجده عضو بالغ می‌گردد.

3_ اعضای کمیته در ظرفیت شخصی به انجام وظیفه خواهند پرداخت و بایستی از جایگاه والای اخلاقی، حسن تجربه و توانمندی در زمینه‌ی کاری کنوانسیون حاضر برخوردار باشند. از دولت‌های عضو به هنگام معرفی نامزدهای خود، دعوت خواهد گردید تا توجه کافی به مفاد مندرج در ماده‌ی 4.3 کنوانسیون حاضر مبذول نمایند.

4_ دولت‌های عضو، با در نظر گرفتن تعداد مساوی نمایندگی بر مبنای تقسیمات جغرافیایی، در برگیرندگی اشکال گوناگون تمدن‌ها، شالوده‌ی نظامات حقوقی آنان، حضور جنسیتی متوازن و مشارکت کارشناسان دارای معلولیت، اعضای کمیته را برمی‌گزینند.

5_ اعضای کمیته با رأی مخفی، طی جلسات گردهمایی دولت‌های عضو، از میان فهرست نامزدهای دولت‌های عضو که از میان اتباع خود برگزیده اند، انتخاب می‌گردند. در جلسات مذکور، که با حضور دو سوم دولت‌های عضو رسمی خواهد یافت، افرادی که بیشترین تعداد آراء و اکثریت مطلق آرای نمایندگان حاضر و رأی دهنده‌ی دولت‌های عضو را به دست آورند، به عضویت کمیته انتخاب خواهند شد.

6_ اولین انتخابات کمیته، حداکثر ظرف شش ماه پس از قابل اجراء شدن کنوانسیون حاضر برگزار می‌گردد. حداقل چهار ماه پیش از برگزاری هر یک از انتخابات، دبیر کل سازمان ملل متحد طی نامه‌یی خطاب به دولت‌های عضو، از آنان دعوت خواهد کرد، ظرف دو ماه نامزدهای خود را معرفی نمایند. دبیر کل متعاقباً فهرستی از اسامی همه‌ی نامزدها، به ترتیب حروف الفبا، با ذکر نام دولتی که آن‌ها را نامزد نموده است، تهیه و به دولت‌های عضو کنوانسیون حاضر تسلیم خواهد کرد.

7_ اعضای کمیته برای یک دوره‌ی چهار ساله انتخاب خواهند شد. تنها برای یک بار دیگر واجد انتخاب می‌باشند. هر چند که دوره‌ی عضویت شش نفر از اعضای منتخب در اولین انتخابات، در پایان دو سال خاتمه خواهد یافت؛ بلافاصله پس از اولین انتخابات، اسامی این شش نفر از طریق قرعه‌کشی توسط رئیس جلسه‌ی مورد اشاره در بند 5 این ماده، تعیین خواهد شد.

8_ انتخاب شش نفر دیگر جهت عضویت در کمیته، طی انتخابات منظم و منطبق بر مفاد مرتبط این ماده صورت می گیرد.

9_ در صورتی که یکی از اعضای کمیته فوت کند یا استعفاء دهد یا به هر دلیلی اعلام نماید که دیگر قادر به انجام وظیفه نمی باشد، دولت عضوی که این عضو را نامزد کرده است، کارشناس دیگری را که دارای شایستگی و واجد شرایط مندرج در مفاد مرتبط با این اصل باشد منصوب خواهد کرد تا باقیمانده دوره به انجام وظیفه بپردازد.

10_ کمیته، آیین نامه‌ی داخلی مختص به خود را تنظیم می نماید.

11_ دبیر کل سازمان ملل متحد، کارکنان و تجهیزات لازم را برای عملکرد مؤثر کمیته، تحت کنوانسیون حاضر فراهم می نماید و جلسه‌ی مقدماتی خود را تدویر می نماید.

12_ با تأیید مجمع عمومی، اعضای کمیته‌ی که به موجب کنوانسیون حاضر تشکیل می شود از محل منابع سازمان ملل متحد، بر اساس شرایط و مقتضیاتی که مجمع عمومی تعیین می نماید و با در نظر گرفتن اهمیت مسئولیت های کمیته، مقرری دریافت می نمایند.

13_ اعضای کمیته از تسهیلات، مزایا و مصونیت های ویژه‌ی کارشناسان در مأموریت سازمان ملل متحد، مندرج در بخش های ذی ربط کنوانسیون مرتبط با مزایا و مصونیت های سازمان ملل متحد، برخوردار می گردند.

ماده‌ی 35

گزارش دولت های عضو

1_ دولت های عضو، از طریق دبیر کل سازمان ملل متحد، گزارش جامعی از تدابیر اتخاذ گردیده در مورد به مورد اجرا گذاشتن تعهدات شان تحت کنوانسیون حاضر و همچنین پیشرفت های حاصله در این زمینه برای دولت عضو، ظرف دو سال پس از اجرایی شدن کنوانسیون حاضر به کمیته تسلیم نماید.

2_ پس از آن، دولت های عضو، گزارش های آتی را حداقل هر 4 سال یکبار و از این زمان به بعد، هر گاه که کمیته درخواست کند، تسلیم می نمایند.

3_ کمیته، هر گونه راهنمایی را که در مورد محتوای گزارش لازم باشد اعمال می نماید.

4_ دولت عضوی که گزارش اولیه‌ی جامع را به کمیته تسلیم کرده است، نیاز نیست، در گزارشات بعدی خود، اطلاعاتی که قبلاً ارائه نموده است را تکرار نماید. به هنگام تهیه‌ی گزارش برای کمیته، از دولت های عضو درخواست می گردد که این عمل را در روندی شفاف و باز، انجام داده، توجه کافی به مفاد مندرج در اصل 4.3 این کنوانسیون مبذول نمایند.

5_ می‌توان در گزارشات عوامل و مشکلاتی را که تحت کنوانسیون حاضر، بر میزان اجرای تعهدات تاثیر می‌گذارند مشخص ساخت.

ماده ي 36

بررسی گزارش‌ها

هر يك از گزارش‌ها، توسط کمیته، مورد بررسی قرار می‌گیرد، و بنا بر اقتضا، پیشنهادات و توصیه‌های کلی را در مورد گزارش ارائه داده به دولت ذي ربط ابلاغ می‌نماید. دولت عضو می‌تواند طی اطلاعاتی که خود برمی‌گزیند، به کمیته پاسخ دهد. کمیته می‌تواند اطلاعات بیشتری را از دولت ذي ربط در مورد اجرای کنوانسیون حاضر درخواست نماید.

2_ در صورتی که دولت عضو تأخیر عمده‌یی در ارائه‌ی گزارش خود نماید، کمیته می‌تواند به دولت ذي ربط نیاز بررسی نحوه‌ی اجرای کنوانسیون حاضر در آن دولت را بر مبنای اطلاعات موجود و موثق در اختیار کمیته ابلاغ نماید. اگر گزارش مربوطه ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ، تسلیم کمیته نگردد، کمیته از دولت ذي ربط دعوت خواهد نمود که در چنین اقدامی مشارکت ورزد. در صورتیکه دولت عضو با ارائه‌ی گزارش مربوطه به پاسخگویی بپردازد، مفاد بند 1 این ماده نافذ خواهد بود.

3_ دبیر کل سازمان ملل متحد، گزارش‌ها را در اختیار تمامی دولت‌های عضو قرار خواهد داد.

4_ دولت‌های عضو، گزارش‌های خود را به طور گسترده، در کشورشان در اختیار عموم قرار داده و دسترسی به پیشنهادات و توصیه‌های کلی مربوط به این گزارشات را تسهیل می‌نمایند.

5_ کمیته می‌تواند در صورت مقتضی، گزارش‌های دولت‌های عضو را که حاوی درخواست برای مشاوره یا مساعدت فنی یا نمایانگر نیاز باشد همراه با ملاحظات و توصیه‌هایی که ممکن است کمیته در این زمینه داشته باشد، برای سازمان‌های تخصصی، صندوق‌ها و برنامه‌های سازمان ملل و سایر نهادهای واجد صلاحیت ارسال نماید.

ماده ي 37

همکاری بین دولت عضو و کمیته

1_ هر يك از دولت‌های عضو با کمیته همکاری می‌نماید و کمیته، اعضای خود را در ایفای مأموریت‌شان یاری می‌نماید.

2_ کمیته در ارتباط با دولت‌های عضو، توجه کافی را به راه‌ها و روش‌های گسترش ظرفیت ملی در اجرای کنوانسیون حاضر از جمله از طریق همکاری‌های بین‌المللی مبذول می‌نماید.

ماده ي 38

ارتباط کمیته با سایر نهادها

به منظور پیشبرد اجرای مؤثر کنوانسیون حاضر و ترغیب همکاری های بین المللی در زمینه های مورد پوشش کنوانسیون حاضر:

الف) سازمان های تخصصی و سایر نهادهای سازمان ملل متحد از حق حضور در بررسی اجرای مفاد کنوانسیون حاضر تا آن جایی که در حوزه اختیارات آنان قرار می گیرد، برخوردار می گردند. کمیته می تواند از سازمان های تخصصی و سایر نهادهای واجد صلاحیت، جهت ارائه توصیه های کارشناسانه در اجرای کنوانسیون در زمینه هایی که در حوزه اختیارات آنان قرار می گیرد، دعوت نماید. کمیته می تواند از سازمانهای تخصصی و سایر نهادهای سازمان ملل متحد برای ارائه گزارش در مورد اجرای کنوانسیون در زمینه هایی که در حوزه اختیارات آنان قرار می گیرد، دعوت نماید.

ب) کمیته در صورت مقتضی در اعمال اختیاراتش با سایر نهادهای ذی ربط که به موجب معاهدات حقوق بشری تأسیس گردیده اند، با هدف تضمین پیوستگی در هدایت گزارش دهی، پیشنهادات و توصیه های کلی مربوطه و پرهیز از دوباره کاری و هم پوشی در اجرای عملکرد آنان، به مشاوره می پردازد.

ماده ي 39

گزارش کمیته

کمیته هر دو سال یکبار به مجمع عمومی و شورای اقتصادی و اجتماعی در مورد فعالیت هایش گزارش می دهد، و می تواند بر مبنای بررسی گزارش ها و اطلاعات واصله از دولت عضو، پیشنهادات و توصیه های کلی ارائه نماید. در گزارش کمیته، چنین پیشنهادات و توصیه های کلی توأم با نظرات دولت های عضو در صورت امکان، درج خواهد گردید.

ماده ي 40

کنفرانس دولت های عضو

1_ دولت های عضو، به منظور بررسی موضوعات مرتبط با اجرای کنوانسیون حاضر، به طور منظم در کنفرانس دولت های عضو گردهم می آیند.

2_ حداکثر شش ماه پس از به مورد اجرا در آمدن کنوانسیون حاضر، کنفرانس دولت های عضو، توسط دبیر کل سازمان ملل متحد برپا خواهد شد. نشست های آتی توسط دبیر کل سازمان ملل متحد به صورت هر دو سال یکبار و یا بنا به تصمیم متخذه در کنفرانس دولت های عضو، برپا خواهد شد.

ماده ي 41

امين

دبير كل سازمان ملل متحد ، امين كنوانسيون حاضر محسوب مي گردد.

ماده ي 42

امضا

كنوانسيون حاضر جهت امضاي تمامي دولت ها و سازمان هاي ائتلاف منطقيي در مقرر سازمان ملل متحد در نيويورك از تاريخ 30 مارچ 2007 مفتوح مي باشد.

ماده ي 43

قيد رضاييت

كنوانسيون حاضر منوط به تصويب دولت هاي امضا كننده و تأييد رسمي سازمان هاي ائتلاف منطقيي امضا كننده مي باشد. كنوانسيون براي الحاق هر يك از دولت ها يا سازمان هاي ائتلاف منطقيي كه امضا ننموده اند، مفتوح مي باشد.

ماده ي 44

سازمانهاي ائتلاف منطقه اي

1_ "سازمان ائتلاف منطقيي" عبارت است از سازمانی که توسط دولت های مقتدر در يك منطقيي تاسيس گردیده اند و دولت های عضو اين سازمان ها صلاحيت خود را در ارتباط با موضوعات مترتب اين كنوانسيون به آنان احاله نموده اند. چنين سازمان هايي رسماً مراتب تايبيد يا الحاق به كنوانسيون و محدوده ي صلاحيت خود در ارتباط با موضوعات مترتب اين كنوانسيون را اعلام مي نمايند. متعاقباً، آن ها امين را از هر گونه تغييرات بالقوه در محدوده صلاحيت خود مطلع خواهند ساخت.

2_ در كنوانسيون حاضر، اطلاق "دولت های عضو" به چنين سازمان های در محدوده صلاحيت آنان نافذ است.

3_ در مورد اهداف ماده ي 45 بند 1 و ماده ي 47 بندهاي 2 و 3 هر گونه سندی نزد سازمان های ائتلاف منطقيي در نظر گرفته نخواهد شد.

4. سازمان های ائتلاف منطقيي می توانند در زمينه ي موضوعات در حيطه ي صلاحيت آنان، حق خود را مبنی بر شرکت در راي دادن در کنفرانس دولت های عضو اعمال نمايند، که تعداد آراء آنان برابر تعداد دولت های عضو آنان می باشد که عضو كنوانسيون حاضر باشند. در صورتيكه هر يك از دولت های عضو سازمان های مذکور، حق خود را در رأی دادن اعمال نمايند، در آن صورت چنين سازمانی نمی تواند در رأی دادن شرکت نمايد و بالعكس .

ماده ي 45

قابليت اجرا

کنوانسیون حاضر، سی روز پس از سپرده شدن بیستمین سند تصویب یا الحاق قابل اجرا خواهد بود.

تاریخ قابل اجرا شدن کنوانسیون حاضر جهت هر يك از دولت ها و سازمان های ائتلافی منطقه‌یی، که پس از سپرده شدن بیستمین سند تایید یا الحاق، کنوانسیون را تصویب می نمایند، سی روز پس از تاریخ سپردن سند تصویب یا الحاق توسط آنان خواهد بود.

ماده ي 46

ملاحظات

1_ ملاحظه‌یی که با هدف و مقصود کنوانسیون حاضر، مغایرت داشته باشد، مجاز نیست.

2_ ملاحظه در هر زمان، قابل باز پس گیری است.

ماده ي 47

تعدیل

هر يك از دولت های عضو می تواند تعدیلی را در مورد کنوانسیون حاضر را پیشنهاد نموده و آن را به دبیر کل سازمان ملل متحد تسلیم نماید. دبیر کل، تعدیل پیشنهادی را برای دولت های عضو ارسال خواهد نمود و از آن‌ها درخواست خواهد کرد، نظر خود را در باره برپایی کنفرانس دولت های عضو به منظور بررسی و تصمیم در مورد پیشنهادات، اعلام نمایند. چنانچه ظرف چهار ماه از تاریخ ارسال مذکور، حداقل يك سوم دولت های عضو موافق چنین کنفرانسی باشند، دبیر کل کنفرانس آن را با پشتیبانی سازمان ملل متحد برگزار خواهد کرد. هر تعدیلی که به تصویب اکثریت دو سوم دولتهای عضو حاضر و رای دهنده برسد، توسط دبیر کل به مجمع عمومی سازمان ملل متحد برای تصویب و متعاقباً جهت تمامی دولت های عضو برای قبول، تسلیم خواهد شد.

2_ تعدیلی که مطابق بند 1 این ماده مورد پذیرش و تصویب قرار گرفته باشد، سی روز پس از این که اسناد پذیرفته شده به دو سوم تعداد دولت های عضو از تاریخ پذیرش تعدیل بالغ گردد، قابل اجرا می شود. از این زمان به بعد، سی روز پس از سپردن سند پذیرش از سوی دولت عضو، تعدیل برای آن دولت قابل اجرا می باشد. هر تعدیلی تنها برای آن دسته از دولت های عضوی که آن را پذیرفته اند، الزام آور است.

3_ در صورتی که تعدیلی طی اجماع در کنفرانس دولت های عضو مطابق بند 1 این ماده که انحصاراً مرتبط با ماده های 34، 38 و 39 و 40 می باشد، مورد پذیرش و تصویب قرار گیرد،

برای تمامی دولت های عضو، سی روز پس از اینکه اسناد سپرده شده در مورد پذیرش به دو سوم تعداد دولت های عضو از تاریخ پذیرش تعدیل بالغ گردد، قابل اجرا می باشد.

ماده ي 48

خروج از کنوانسیون

هر يك از دولت هاي عضو می تواند با ارسال اعلامیه ي کتبی برای دبیر کل سازمان ملل متحد از عضویت کنوانسیون حاضر خارج گردد. خروج از عضویت کنوانسیون يك سال پس از تاریخ دریافت اعلامیه، توسط دبیر کل صورت می پذیرد.

ماده ي 49

قالب هاي قابل دسترس

متن کنوانسیون حاضر بایستی در قالبهای قابل دسترس ارائه گردد.

ماده ي 50

متون اصلی

متون عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی کنوانسیون حاضر از اعتبار یکسان برخوردارند.

با حضور امضا کنندگان تام الاختیار زیر که از طرف دولت های متبوع خود برای این امر کاملاً مجاز می باشند، کنوانسیون حاضر به امضا رسید.